

A KÖKÖSI TEMPLOM UJJÁÉPITÉSE

Az újjáépített templom üzenete

1 Kir. 8, 57—58

E templomépítő gyülekezet történelmi jelentőségű ünnepnapján Pál apostolnak a Filippibeli gyülekezethez írt leveléből idézek: „Hálát adok az én Istenemnek minden rólatok való emlékezésemben, mivelhogy résztvettetek az evangélium ügyében az első naptól fogva mindezideig“. E boldog napon hangozhatik-e ennél melegebb, bensőségesebb köszöntés felétek, Kedves Atyámfiai? Hiszen a Szentírásnak ebben a versében egyfelől hálaadás, köszönet és dicsőítés hangzik Istenünk felé az ő végtelen és kifogyhatatlan, életetek minden vonatkozásában újra meg újra megnyilvánult gondviseléséért; másfelől szól az őszinte, örvendező elismerés felétek, e gyülekezet minden egyes tagja felé, akik nehéz körülmények között is mindvégig résztvettetek az evangélium ügyében és egyházunk iránti hithűségetekről, a szent parancsolatok, a jézusi életprogram és az egyház iránti buzgó ragaszkodásotokról, ez áldott hajlék újra — felépítése által tanúbizonyságot tettek.

A beszédem alapjául választott két bibliai vers abból a mélytartalmú, nemes gondolatokat magábanfoglaló, gyönyörű imádságból való, amelyet a bibliai tudósítás szerint Salamon király az első izraelita templom felszentelési ünnepén, a Jeruzsálemben összegyűlt sokezer hívő ember jelenlétében mondott. Ez az imádság ezeltől mintegy 3000 esztendővel hangzott el, de egyes részei mind a mai napig megtartották időszerűségüket; nemes egyszerűségükkel, bensőséges áhítatukkal ma is megragadnak, fogvatartanak, lenyűgöznek. Mert ennek az akkori időben egyedülálló gazdagsággal és pazar külső fénnel készült szent hajléknak a megépítése az izraelita nép vallásos életének fejlődése szempontjából döntő jelentőségűnek bizonyult. E templom lett a vallásos hit, az Istenben való bizalom, a Törvényhez való hűség erőteljes, külső jelképe.

Kedves Atyámfiai, Testvéreim! Ennek az egyházközségnek dicsőséges története van. Ez a templom, mely egyszerű szépségében is diadalmas fenséggel emelkedik ki, a buzgó szívvel Istenükhöz imádkozó hívő gyülekezeti tagok szent lelki otthona. A többi gyülekezeteinkkel együtt, ennek az egyházközségnek buzgó hívei templomuk köré tömörültek, templomukba menekültek a sokféle ellenség, tatárok, törökök pusztító hadjáratai idején vagy az osztrák önkényuralom keserű időszakában.

És ime, ennek az ősi templomnak a helyén, amely annyi viszontagságot látott, de ugyanakkor annyi tiszta, szent áhítatnak, lelki erőforrásnak és az eszményi, magasrendű világba való felemelkedésnek volt áldott színhelye, a

gyülekezet példaadó áldozatkészsége, kitartó buzgósága és szent áhitata eredményeképpen felépült az új lelki Sion.

Amiképpen annakidején, Salamon király templomának felszentelésekor a boldog érzések között ünneplő gyülekezet felé hangzott a szent figyelmeztetés, ma amikor e szent hajlékot ünnepélyes keretek között az egyházközség közhasználatára átadjuk, áldott időszerezéssel szól e gyülekezet minden egyes tagjához az ősi intés és buzdítás: tegyetek ez ünnepi órában Isten színe előtt szent fogadalmat, hogy a parancsolatokat, rendelkezéseket és végzéseket, amelyek annakidején atyáitok felé is hangzottak, maradéktalanul megtartjátok, mert azok számotokra a békességet, a lelki és szellemi magasbaemelkedést, az Istenországa fenséges világához való közeljutást jelentik.

A hívó unitárius ember életében a Jézus evangéliumában megfogalmazott Isten és emberek iránti legfőbb parancsolatok megtartása, a Jézus tanításaiból kiáradó valláserkölcsei program és cselekvés az igény és feltétlen kíváncsi. Az unitárius embernek e templom szent áhitatában, a vasárnapról — vasárnapra Isten felé szálló buzgó hála- és dicsőítő imádság elmondása és az evangéliumi szellemű tanítás hallgatása közben újra meg újra kell találnia az istenfiúság magaslatához vezető utat; meg kell újra meg újra tanulnia vallásos élet feltételeit; rá kell újra meg újra eszmélnie, hogy, soha meg nem álló tökéletesedés öntudatos hordozójaként, a szeretet, igazságosság, jóság, megértés és jóakarát hirdetőjeként és cselekvőjeként, mint igazi jézustánítványnak magasrendű hivatást kell teljesítenie és e hivatás teljesítése elől semmiképpen el nem menekülhet, ha a názáreti Jézus, Dávid Ferenc és a hitvédő ősök szellemét tisztelben tartja és élete igazi alapértékének, legfőbb tartalmának tekinti.

Templomot szentelő Gyülekezet, Kedves Atyámfiain, Testvéreim! Ez volt a múltban templomainknak, közelebről a kökösi egyházközség ősi templomának magasztos hivatása és ez lesz ennek az új templomnak is szent rendeltetése: hitet és békességet nyújtani, szelíden megsimogatni a gondokkal terhelt homlokokat, letörölni a bánatot, szenvedést, megszentelni az Istenhez való gyermeki közeledést.

Te áldott, nagyszerű templom! Légy Istenországa magasztos eszméi hirdetésének szent otthona! Segítsd a gyülekezet tagjait, hogy az áhitat csendjében, zoltárok buzgó éneklése és lelki táplálékok gyűjtése közben újra meg újra tudják megtanulni a legfőbb parancsolatokat, rendelkezéseket és végzéseket, amelyek a Szentírásból, az áldott, dicsőséges egyházi múltból, de mindenekelőtt és mindennekfelett a jézusi evangéliumból örök időszerezéssel hangzanak feléjük és mindannyiunk felé. Tanítsd szüntelenül e gyülekezet tagjait arra, hogy lelküknek talajából tudjanak kigyomlálni mindent, ami emberi méltóságukkal össze nem egyeztethető. Tanítsd őket, hogy tisztítsák meg lelküket minden faji és felekezeti elfogultságtól, gyűlölettelől, bosszúállástól, szükkeklbúségtől és önzéstől, hogy újra meg újra tanulják meg kivétel nélkül minden emberben meglátni, becsülni, szeretni a felebarátot, Isten gyermekét. Legyen megszentelt minden őszinte fohász, könyörgés, imádság, amely hived a jalkairól és lelkéből tiszta áhitattal száll Istenhez ma és fog szállani ezután.

Atyámfiain, Testvéreim, Ünneplő gyülekezet! Szeressétek, gondozzátok, óvjátok, szépítsétek, vasárnapról vasárnapra szent buzgósággal látogassátok ez áldott, szent hajlékot, hogy innen kilépve, hitben, léleklben, szeretetben

meggazdagodva családi otthonotok békeességében és munkahelyeteken egyaránt tudjátok maradéktalanul elvégezni mindennapi kötelességeiteket, betölteni magasrendű emberi hivatásotokat.

Oh imádkozzunk mindnyájan, egyen-egyen és összesen e megszentelt hajlékban buzgó áhítattal azért, hogy „az Ur, a mi Istenünk legyen velünk, amiképpen volt a mi atyáinkkal; ne hagyjon el minket, el ne távozzék tőlünk, hanem hajtsa magához a mi szívünket, hogy járjunk minden őutaiban“, hogy imádságunk, áhítatos leborulásunk jutalmaképpen időről időre boldog megnyugvással érezzük Istenünk, gondviselő édes Atyánk megszentelő, éltető áldását. Amen.

Dr. KOVÁCS LAJOS

B E S Z Á M O L Ó

A KÖKÖSI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG TÖRTÉNETÉRŐL ÉS TEMPLOMÁNAK ÚJJAÉPÍTÉSÉRŐL

Egyetemes egyházunkban kevés olyan gyülekezet van, amely évszámmal pontosan meg tudná határozni keletkezésének idejét. Ilyen írásbeli dokumentum a kökői unitárius gyülekezetnek a birtokában sincs. De hogy a reformáció eszméi hamar eljutottak e helyre, ezt abból is gondolhatjuk, hogy ez a község a szászlakta vidékkel, sőt magával Brassóval is közvetlen szomszédságban élt a múltban, ahová a lutheri tanok korán eljutottak. Az új eszmék felkeltették az érdeklődést a környékbeli lakosságban. Tudjuk, hogy a lutheri tanok megrekedtek a németajkú lakosság körében; a magyarlakta vidékeken a reformáció más két irányzata, a kálvinista és unitárius vallás hódított.

Amikor 1568-ban a történelmi nevezetességű tordai országgyűlésen Dávid Ferenc a vallásszabadság eszméjét hirdette és Erdély nagy része fejedelmével, János Zsigmonddal unitáriussá lett, e község akkori híveinek az a része, amely ezt a templomot bírta, lelkészével együtt Dávid Ferenc mellé állott. Ez az egységes csatlakozás jó hatással volt a gyülekezet későbbi életére. Az új hit minden tekintetben változást eredményezett. Ennek egyik mozzanata, hogy a gyülekezet szűkre szabott kicsiny templomát, amely már akkor öreg templomnak számított, kibővítette, mégpedig úgy, hogy a szentélyt lebontva, az eredeti hajó szélességével párhuzamosan kelet felé még egy akkorával megtoldta. Ekkor nyerte mai formáját és méreteit, a XVII. század első felében. Az új hit még nem volt olyan erős, hogy a régi emlékeket eltemesse. A szentély egyes részeit megőrizve, beépítették az új falakba, amint most is látható a szentélytartó és a karzat alatt a három kis vakablak. Egy szájhagyomány szerint a templomot a prázsmári szászok építették egy, a Brassó irányába mélyen benyúló legelőrészt. Hogy a templom a XVIII. század második felében